

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Piteå den 13 mars 2023

Remissvar avseende Europeiska kommissionens förslag till direktiv om harmonisering av vissa delar av insolvensrätten (dnr Ju 2022/03740)

Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige ("REKON") avger härmed följande remissvar.

REKON anser sammanfattningsvis att stora delar av direktivförslaget skulle kräva både väsentliga och principiellt viktiga förändringar i den svenska obeståndsrätten och att dessa förändringar skulle skapa ett osammanhängande obeståndsrättsligt regelverk där de regler som implementerats som en följd av direktivförslaget inte står i samklang med det övriga obeståndsrättsliga regelsystemet. REKON anser vidare att direktivförslagets genomförande skulle omintetgöra redan befintliga svenska regler och lösningar på de problem som förslaget avser att hantera och att dessa förändringar i många fall försämrar skyddet för borgenärerna och kreditgivningen i stort.

REKON vill lämna följande synpunkter avseende vissa delar i förslaget.

1. Återvinningsregler (Title II Avoidance actions)

1.1 Allmänt

Kommissionens förslag i denna del utgår från att direktivets regler ska utgöra en miniminivå av skydd för borgenärerna som dock inte ska hindra medlemsstaterna från att i sin nationella lagstiftning ha regler som ger borgenärskollektivet ett längre gående skydd mot rättshandlingar som skadar borgenärerna. Att förslaget utgör ett minimidirektiv är positivt eftersom det nuvarande återvinningsregelverket i svensk rätt – med rätta – ger borgenärskollektivet ett längre gående skydd mot borgenärsskadliga transaktioner som ägt rum före obeståndsförfarandets inledning. Det som inger vissa betänkligheter är att förslaget skulle innebära att medlemsstaterna behöver ändra vissa regler som ingår i ett sammanhängande och, i vart fall för svenskt vidkommande, genomtänkt regelverk som sammantaget utgör en avvägning mellan å ena sida borgenärskollektivet och å andra sidan gäldenärens medkontraheerter och i förlängningen det allmänna omsättningsintresset. Risken är att ändringar som påkallas av direktivet, vilket inte utgör en heltäckande reglering, rubbar balansen och systematiken i medlemsstaternas regelverk.

1.2 *Article 6 (Preferences)*

Återvinningsreglerna i 4 kap konkurslagen (framför allt 4 kap 5 §, 10 § och 12 § konkurslagen) ger sammantaget borgenärerna ett skydd som denna artikel i förslaget anger som minimivå. De nyss nämnda svenska reglerna innehåller dock krav på att rättshandlingen ska vara otillbörlig respektive icke-ordinär för att återvinning ska kunna ske. I så måtto förefaller artikeln vara mer fördelaktig för borgenärerna än vad de nuvarande svenska reglerna är. Exempelvis synes direktivet innebära att en rättshandling vidtagen av en gäldenär på obestånd som skett inom tre månader från fristdagen och som gynnat viss ondtröende borgenär, men som inte skett direkt mot "fair consideration", ska vara återvinningsbar oavsett om rättshandlingen kan betecknas som otillbörlig eller inte (jfr 4 kap 5 § konkurslagen).

I sammanhanget kan man fundera över hur direktivförslagets obeståndsbegrepp förhåller sig till konkursbolagets legaldefinition av obeståndsrekvisitet (1 kap 2 § 2 st konkurslagen). I artikel 6 p 2 (b) uttrycks motsvarande rekvisit som att gäldenären ska vara "unable to pay its mature debts". En lexikal tolkning av detta krav förefaller innebära att även illikvida gäldenärer omfattas. Huruvida förslagets krav på betalningsförmåga ska tolkas på detta sätt är dock oklart (se även obeståndsdefinitionen i artikel 38 p 2). Klart är dock att EU-domstolens framtida tolkning av nämnda krav kommer att bli styrande även för svenska domstolar och det finns därför en risk för att obeståndsrekvisitet enligt nuvarande svensk rätt inte harmonierar med direktivets motsvarighet. Det svenska obeståndsrekvisitet är centralt inte bara för obeståndsretten utan även inom straffrätten och det vore olyckligt om vi får en icke enhetlig betydelse av begreppet i rättsordningen.

1.3 *Article 7 (Legal acts against no or manifestly inadequate consideration)*

Bestämmelsens krav torde i allt väsentligt uppfyllas av regleringen i 4 kap 6 § konkurslagen. Sistnämnda stadgande förutsätter dock att fråga är om en gåva och för att en gåva ska vara för handen räcker det inte med en värdeöverföring utan det krävs även en benefik avsikt. En benefik avsikt kan ibland vara svår att fastställa och i sådana fall kan den nuvarande svenska regleringen möjligen anses uppställa högre krav än direktivförslaget för att återvinning ska vara möjlig. En ändring i 4 kap 6 § konkurslagen för att uppfylla förslagets krav skulle dock innebära att bestämmelsen harmonierar bättre med värdeöverföringsbegreppet i ABL vilket är positivt eftersom värdediskrepansen och inte gåvoavsikten är det centrala för borgenärsskyddet.

1.4 *Article 8 (Legal acts intentionally detrimental to creditors)*

Denna återvinningsgrund i förslaget tar sikte på rättshandlingar som avsiktligt skadar borgenärskollektivet. Motsvarande rekvisit saknar vid första påseende en motsvarighet i de svenska återvinningsreglerna men förmodligen bör förslaget omfatta inte bara direkt uppsåt utan även det som i svensk rätt benämns indirekt uppsåt. I sådant fall uppfylls förslagets minimikrav av 4 kap 5 § konkurslagen. Men en tillämpning av 4 kap 5 § konkurslagen kräver att gäldenären var, eller genom rättshandlingen blev, på obestånd. Något sådant krav uppställs inte i artikel 8 och i de fall obeståndsrekvisitet enligt 4 kap 5 § konkurslagen inte är uppfyllt motsvarar därför inte nyss nämnda stadgande minimikraven enligt förslaget.

1.5 *Article 9 (General consequences)*

Vid återvinning enligt 4 kap konkurslagen ska återvinningsvaranden primärt återbära egendom som mottagits på grund av den återvunna rättshandlingen och sekundärt, därest egendomen inte finns i behåll, utge ersättning för dess värde (4 kap 14 § konkurslagen). Enligt artikel 9 p 2 ska medlemsstaterna tillse att återvinningsvaranden fullt ut kompenserar konkursboet för den skada ("detriment") som orsakats borgenärerna till följd av den återvunna rättshandlingen. Återvinning enligt direktivförslaget förefaller med andra ord delvis ha en annan rättsföljd än den som följer av svensk rätt. Huruvida direktivförslaget ska uppfattas som ett krav på ett skadeståndslignande ansvar som även omfattar t.ex. adekvata följdskador, eller som ett krav på restitution med möjlighet att kräva ersättning för vissa andra skador, är dock oklart.

Talan om återvinning ska enligt konkurslagen väckas inom ett år från konkursbeslutet. Talan får dock väckas senare om det sker inom sex månader från det att konkursboet fått kännedom om omständigheterna som grundar återvinningsanspråket (4 kap 20 § konkurslagen). Enligt direktivförslaget (artikel 9 p 3) ska anspråk med anledning av återvinning enligt direktivet kunna göras gällande under tre år från det att insolvensförfarandet inleddes. Härvidlag skulle det med andra ord föreligga ett behov av anpassning av svensk rätt. Nu gällande ordning har fungerat väl under lång tid och utgör en rimlig avvägning av konkursboets intressen och återvinningsvarandens intressen. Särskilt vid tillämpningen av de s.k. objektiva återvinningsreglerna är det tveksamt om någon förändring är önskvärd.

1.6 *Övriga kommentarer angående Title II*

Det noteras också att direktivförslagets närståendebegrepp (artikel 2 (q)) inte är detsamma som närståendebegreppet i 4 kap 3 § konkurslagen.

Vidare är det värt att notera att regleringen i direktivförslaget av möjligheten att rikta anspråk mot den som förvärvat egendom från den primäre återvinningsvaranden avviker från den nuvarande svenska regleringen i 4 kap § 18 § konkurslagen.

2. Spårning av tillgångar (Title III Tracing access belonging to the insolvency estate)

REKON är positivt inställd till förslagen i denna del vilka syftar till att konkursbon ska få bättre och enklare tillgång till medlemsstaternas register om bankkonton och andra tillgångar.

Enligt direktivförslaget ska medlemsstaterna utse en eller flera kompetenta domstolar som handlägger frågor om tillgång till registret över bankkonton. Förslagsvis utses någon av de större tingsrätterna till sådan domstol.

3. Förberedda avvecklingsförfaranden (Title IV Pre-pack proceedings)

3.1 Allmänt

Prepack-förfaranden syftar till att inför ett insolvensförfarande förpaketera en rörelseöverlåtelse för att snabbt kunna överlåta verksamheten inom ramen för det efterföljande insolvensförfarandet. Sådana förpacketerade verksamhetsöverlåtelser är sällsynta i Sverige och är oreglerade i den svenska insolvensrätten. Förslaget att införa en möjlighet för ekonomiskt utsatta företag i Sverige att använda sig av detta insolvensrättsliga verktyg är positivt.

En nackdel som kan anföras mot förpacketerade överlåtelser är att verksamheten inte saluförs tillräckligt på marknaden och att köpeskillingen för verksamheten därför inte når upp till vad som är marknadsmässigt, vilket kan skada såväl borgenärskollektivet som marknaden. För att säkerställa att borgenärskollektivets intressen inte åsidosätts är det av största vikt att förfarandet styrs av en eller flera personer med praktisk erfarenhet inom insolvensrätten. Av det skälet framstår det som ändamålsenligt att, såsom förslagits, ställa krav på att administratören (monitor) ska vara behörig konkursförvaltare i den medlemsstat där förfarandet inleds.

I kommissionens förslag avses att samma person ska utföra båda rollerna i prepack-förfarandet, administratör och förvaltare. Möjligheten att samma person kan ha båda rollerna kan vara positivt utifrån ett kostnadsperspektiv. Detta kan vara problematiskt utifrån den svenska konkurslagens nuvarande jävsbestämmelse (7 kap 1 § konkurslagen), eftersom rollen som administratör riskerar att innebära en intressekonflikt om samma person ska utses till förvaltare i en efterföljande konkurs. Det bör därför tydligt regleras i lag att samma person ska ha båda rollerna för att undvika att förvaltarens oberoende ifrågasätts på den grunden.

Under förberedelsefasen ska administratören tillse att försäljningsprocessen varit konkurrensutsatt, transparent, rättvis och marknadsmässig. Även om det finns ett krav på transparens bör förberedelsefasen kunna ske utan insyn från allmänheten, bland annat för att bevara värden i den verksamhet som ska överlåtas. Utifrån förslagetets preambel (p 24) förstås att förberedelsefasen är avsedd att vanligtvis ske på ett konfidentiellt sätt, vilket är positivt.

3.2 Domstolens roll

I avvecklingsfasen ska domstolen godkänna överlåtelsen av gäldenärens verksamhet, eller delar av verksamheten. Domstolens beslut ska föregås av ett yttrande från administratören om vilken förvärvare som föreslås samt att försäljningsprocessen under förberedelsefasen har uppfyllt de krav som stadgas i direktivförslaget.

Frågan bör ställas vilken betydelse domstolens godkännande har i prepack-förfarandet. Visserligen kan domstolens godkännande ge legitimitet åt förfarandet och höja förtroendet för förfarandet hos de involverade parterna. Däremot kan det vara mindre lämpligt att verksamhetsöverlåtelsen, och därmed prepack-förfarandets framgång, är avhängigt ett domstolsbeslut. Lämpligheten att införa krav på

domstolsbeslut torde bygga på att domstolarna som hanterar prepack-förfaranden har särskild kompetens i den typen av frågor. Härutöver bör noteras att såväl administratören som förvaltaren enligt förslaget ska ha ett civilrättsligt ansvar för skador som de vållar borgenärer och tredje parter under utövandet av deras uppdrag i prepack-förfarandet. Detta skadeståndsansvar, tillsammans med informationsskyldigheten till berörda parter, talar emot att domstolens godkännande skulle tillföra något mervärde till förfarandet.

3.3 *Gäldenärens avtal*

Förslaget tar endast sikte på att införa regler om gäldenärens avtal inom ramen för ett prepack-förfarande. Det huvudsakliga syftet med att vid konkurs kunna överlåta avtal utan andra avtalspartens samtycke, eller att säga upp avtal, är att underlätta en överlåtelse av verksamheten och tillvarata de värden som finns i verksamheten. I konkurslagen saknas bestämmelser om gäldenärens avtal och det är positivt med en reglering av gäldenärens avtal vid konkurs. Däremot är det svårt att se några vägande skäl för att ha särskilda regler om gäldenärens avtal vid prepack-förfaranden – samma behov av att kunna tillvarata värden genom att hantera gäldenärens avtal torde gälla generellt i konkurser. I stället bör tas ett helhetsgrepp om frågorna kring överlåtelse eller uppsägning av gäldenärens avtal vid konkurs.

Förslaget innebär att domstolen självständigt beslutar om uppsägning av gäldenärens avtal. En sådan ordning innebär att domstolen kan besluta om förändring i gäldenärens avtal utan inblandning av borgenärerna. I det regelverk om gäldenärens avtal som gäller vid företagsrekonstruktion förutsätts omröstning bland berörda parter i samband med fastställande av rekonstruktionsplanen, vilket säkerställer att förändringarna i gäldenärens avtal är i linje med borgenärskollektivets och andra berörda parter intressen. Förslaget innehåller i och för sig övergripande bestämmelser om borgenärernas bästa intresse men det bör utredas om inte ytterligare bestämmelser till skyddande av borgenärerna bör införas.

4. Företrädaransvar (Title V Director's duty to request the opening of insolvency proceedings and civil liability)

I gällande svensk rätt finns reglerna om ställföreträdarnas handlingsplikt och ansvar vid ekonomiska problem utspridda på olika ställen i lagstiftningen. Sammantaget kännetecknas nu gällande ordning av bristande samordning, otydlighet och, i vissa fall, av inkonsekvens. Såväl utifrån ett effektivitetsperspektiv som ett rättssäkerhetsperspektiv skulle det behövas en allmän översyn och samordning. Men även med beaktande av detta förhållande är REKON positivt inställd till att det införs en tydlig handlingsplikt som knyter an till att den juridiska personen som ställföreträdaren företräder hamnat på obestånd. Förmodligen föreligger redan idag en sådan handlingsplikt men omfattningen därav är otydlig och förmodligen alltför begränsad. Att en handlingsplikt knyts till obeståndsbegreppet är också naturligt eftersom det är centralt för det obeståndsrättsliga regelverket i övrigt.

När det gäller obeståndsbegreppet hänvisas till vad som anförts under punkt 1.2 (ovan). Även i artikel 36-37 gör avsaknaden av en definition av begreppet obestånd att det blir svårt att bedöma de föreslagna reglernas konsekvenser. Ett alternativ vore att i direktivet ange att medlemsstaternas nationella obeståndsbegrepp ska tillämpas. En sådan ordning skulle dock gå stick i stäv med förslagets harmoniserande syfte.

Ett införande av den regel som framgår av direktivförslaget måste dock ske tillsammans med en översyn av det övriga regelverket som berör företrädarnas ansvar för att undvika att den osäkerhet och otydlighet som råder enligt gällande rätt ytterligare ökar.

I direktivförslaget är det otydligt vem som ska vara taleberättigad och vem som ska uppbära en eventuell ersättning. I denna fråga vore det önskvärt om en ordning motsvarande den som i svensk rätt gäller vid återvinning införs i direktivet. Med andra ord bör det vara konkursboet som är primärt taleberättigad och enskilda borgenärer ha en sekundär talerätt som inträder om boet avstår från att utnyttja sin rätt. Ersättning som erhålls från den ersättningsskyldige ska dock tillfalla konkursboet och fördelas enligt förmånsrättsordningen.

5. Avveckling av mikroföretag (Title VI Winding-up of insolvent microenterprises)

5.1 Allmänt

REKON avstyrker förslaget om avveckling av mikroföretag i sin helhet. Svensk rätt innehåller idag ett effektivt, rättssäkert och ekonomiskt hållbart förfarande för att avveckla den typ av företag som direktivförslaget tar sikte på. Ett införande av förslaget skulle innebära en omvälvande förändring av den svenska insolvensrätten med stora effekter bl.a. på kreditgivningen och villkoren för att bedriva mindre företag. REKON har inte detaljerad kunskap om samtliga medlemsstaters lagstiftning som har bäring på avveckling av mikroföretag och det är möjligt att det finns problem i andra medlemsstater. Men sådana problem ska enligt REKON:s förmenande inte äventyra de system som byggts upp i andra medlemsstater. För svenskt vidkommande anser REKON att man "inte ska laga det som inte är trasigt".

5.2 Behov av en ny reglering

Nu gällande svenska konkurslag utgör en väl genomarbetad lagstiftningsprodukt som utvecklats ur tidigare konkurslagstiftning och den praktiska hanteringen av insolventa bolag under 1900-talet. Den är i de flesta delar väl anpassad för hantering av såväl mindre konkurser som stora företagskonkurser. De skäl som i förslagets preamble (p 34-46) anförs som motiv till förslaget är antingen inte relevanta för svenskt vidkommande eller redan hanterade i gällande svensk lagstiftning. Att mikroföretagare i Sverige eller dess kreditgivare skulle ha svårt att avveckla sådana bolag är inget problem som REKON uppmärksammat.

När det gäller de minsta konkurserna i Sverige menar REKON att vi i Sverige har en ordning där konkurserna hanteras extremt effektivt. Att den i direktivförslaget angivna modellen för avveckling skulle leda till lägre kostnader för gäldenärer, kreditgivare eller staten förefaller inte sannolikt. Kostnadsregleringen av s.k. taxekonkurser utgör en mycket effektiv reglering sett ur ett kostnadsperspektiv. REKON menar i och för sig att nämnda reglering ibland är allt för effektiv på bekostnad av konkursutredningarnas kvalitet. Utifrån statsfinansiell synpunkt bedömer dock REKON att kostnaderna för att administrativt handlägga en motsvarande konkurs enligt direktivförslagets regler skulle bli mer omfattande än kostnaden för en s.k. taxekonkurs enligt de nu gällande reglerna. REKON har också svårt att se att kostnaderna för handläggningen av andra konkurser än s.k. taxekonkurser generellt skulle bli lägre. För att kostnaderna skulle bli lägre krävs att man ger avkall på konkursutredningarnas kvalitet. En förändring i nyss nämnt

avseende skulle få mycket stora effekter på konkursinstitutets brottsbekämpande och brottsupptäckande funktion. De konkursutredningar som sker enligt nu gällande konkurslag är enligt REKON ett mycket viktigt verktyg i samhällets arbete att upptäcka och bekämpa ekonomisk brottslighet.

En ytterligare aspekt att överväga för svensk del är att konkurser i det som motsvarar mikroföretag i dagsläget förmodligen utgör mer än 90 % av det totala antalet företagskonkurser i Sverige. Den organisation som på advokatbyråer krävs för att handlägga konkurser är kostnadskrävande och kräver en viss volym i antal konkurser för att verksamheten ska vara företagsekonomiskt försvarbar. Utan den volym som konkurser i mikroföretag står för är risken uppenbar att utbudet av kompetenta och välorganiserade förvaltarbyråer kommer att bli mycket begränsat och i vissa delar av landet obefintligt.

Vad gäller behovet av de föreslagna reglerna om avveckling av mikroföretag ifrågasätter även REKON om det finns ett sådant behov att det utifrån EU-fördragen går att motivera införandet av ett direktiv (dvs. en bindande rättsakt). Den inverkan som mikroföretag har på den gränsöverskridande handeln är sannolikt liten. Och ser man till i vilken utsträckning just avvecklingssvårigheter avseende mikroföretag påverkar den gränsöverskridande handeln mellan medlemsstaterna torde effekterna var försumbara. Utifrån subsidiaritetsprincipen menar därför REKON att de nu aktuella avvecklingsfrågorna bäst hanteras av de enskilda medlemsstaternas rättsordningar och i enlighet med deras redan etablerade rättssystem och rättstraditioner.

5.3 *Synpunkter på förslaget i sak*

Det förfarande som direktivförslaget föreskriver bygger på att gäldenären behåller rådigheten över sina tillgångar och sin rättshandlingsförmåga (artikel 43). Detta står i stark kontrast till den svenska konkurslagstiftningen där den centrala rättsföljden av konkursbeslutet är rådighetsförlusten för gäldenären. Även om förslaget anger att medlemsstaternas lagstiftning i undantagsfall, och efter behovsprövning i det enskilda fallet, kan föreskriva att rådigheten ska övergå till den behöriga myndigheten innebär denna del av förslaget stora förändringar i det väl fungerade svenska regelverket. REKON ser stora risker med att förtroendet för konkursinstitutet undergrävs genom en sådan förändring och ser även att rättssäkerheten för borgenärskollektivet äventyras.

Direktivförslagets förslag om anmälan och prövning av konkursfordringar (artikel 46) är betydligt mer formalistiskt och sannolikt även förknippat med mer arbete och kostnader än gällande ordning i Sverige. Nuvarande ordning med ett mer formlost förfarande i de fall där konkursförvaltaren inte bedömer att det finns skäl för ett mer formalistiskt och kostsamt förfarande (bevakningsförfarande enligt 9 kap konkurslagen) är att föredra.

I artikel 47 finns en reglering av återvinningsbestämmelser inom ramen för det föreslagna förfarandet. Förslaget bygger på att det blir de enskilda borgenärernas ansvar att själva identifiera, inleda och driva återvinningsprocesser. Vi har i svensk rätt en ordning där sådana borgenärsinitiativ subsidiärt, i förhållande till konkursförvaltningens talerätt, kan drivas av enskilda borgenärer. Detta är emellertid mycket ovanligt. Ett införande av direktivförslagets reglering av återvinning vid mikroföretagskonkurser skulle enligt REKON:s bedömning i praktiken innebära att återvinning inte annat än i sällsynta undantagsfall blir aktuellt. De enskilda borgenärernas ekonomiska intressen är i de flesta fall för litet i förhållande till riskerna med en

återvinningsprocess. Den kollektiva ordningen som i dag gäller har därför stora fördelar och utgör en trygghet för borgenärskollektivet som ofta var för sig inte har det incitament som krävs för att driva en i och för sig välgrundad återvinningsprocess. Med stöd av REKON:s erfarenhet från den praktiska hanteringen av konkurser menar REKON dessutom att det är i de företag som benämns mikroföretag som återvinningsbara rättshandlingar är vanligast förekommande. Kopplingen mellan dessa företags ägare och närstående och andra intressenter som ägaren vill gynna är ofta påtagliga och handlingsstyrande. Till yttermera visso vill REKON framhålla att de allra flesta återvinningsbara transaktioner uppmärksammas vid den räkenskapsgranskning som konkursförvaltaren ska genomföra inom ramen för förvaltarens uppgifter enligt 7 kap konkurslagen. Utan en sådan granskning kommer enskilda borgenärer inte ha möjlighet att uppmärksamma vilka återvinningsbara transaktioner som förekommit. Det skydd som återvinningsreglerna är avsedda att ge borgenärerna kommer därför att bli illusoriskt.

I artikel 48 i direktivförslaget finns en bestämmelse angående vilken egendom som ingår i konkursboet. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 3 kap 3 § konkurslagen som bygger på principen att all egendom som tillhör gäldenären vid konkursbeslutet eller därefter tillfaller honom ingår i konkursboet. I denna synbart enkla princip gömmer sig dock ibland komplexa juridiska bedömningar eftersom rekvisiten "tillhör" respektive "tillfaller" underförstått hänvisar till de sakrättsliga reglerna om när viss egendom i konkurssammanhang anses tillhöra en gäldenär. Vid tillämpningen av artikel 48 p 2 i direktivförslaget uppkommer därför frågan om det är medlemsstaternas sakrättsliga regler som avgör om en tillgång är "in possession of the debtor" eller om detta ska avgöras utifrån EU-rättsliga principer som extraheras från direktivet och annan sekundärrätt. Det först nämnda är önskvärt och förmodligen det som avses, men ett förtydligande härvidlag vore önskvärt. Det är vidare oklart vad den slutliga förteckning över konkursboets tillgångar som enligt artikel 48 p 1 ska upprättas och fastställas har för rättsverkan. Innebär den att tillgångar som därefter framkommer inte kan tas i anspråk av borgenärerna? En sådan ordning förefaller märklig och direkt stötande om det är fråga om tillgångar som gäldenären undanhållit.

Chapter 4 innehåller regler om hur försäljningsförfarandet ska organiseras. Förfarandet förefaller anpassat till ett myndighetsförfarande baserat på byråkratiska principer och inte till affärsmässiga överväganden. Det svenska systemet för avveckling av boet bygger på marknadsmässiga drivkrafter och processer som under lång tid utvecklats för att ge det bästa utfallet för borgenärerna. Vårt system har utvecklats av konkursförvaltarna i nära samarbete med berörda borgenärer och statens tillsynsfunktioner och enligt REKON:s övertygelse är nu rådande ordning det marknadsmässigt mest effektiva och rättssäkra sättet att avveckla ett konkursbo. Att införa det system som direktivförslaget bygger på utan att närmare undersöka vilka ekonomiska konsekvenser det skulle medföra för borgenärskollektivet förefaller oansvarigt.

Såväl artikel 56 som artikel 57, som behandlar gäldenärens respektive borgensmän och andra medansvarigas ansvar för mikroföretagets skulder, innebär avvikelser från nu gällande ordning i Sverige. Förmodligen skulle de föreslagna reglerna ha en påverkan på kreditgivningen och kostnaden för krediter. REKON har svårt att bedöma konsekvenserna men ställer sig mycket tveksam till om reglerna bör införas utan att en mer ingående konsekvensanalys av effekterna för kreditgivningen till småföretag genomförts.

6. Borgenärskommitté (Title VII Creditors' Committee)

Syftet med den föreslagna regleringen om inrättande av borgenärskommitté är att skydda borgenärskollektivets intressen i konkursen. Konkurslagen ger berörda borgenärer en långtgående och välfungerande informations- och hörandeskyldighet (7 kap 10 § konkurslagen). Det är svårt att se att inrättandet av borgenärskommittéer skulle tillföra ytterligare nytta för borgenärskollektivet än konkurslagens nuvarande regler.

Det kan i och för sig tänkas situationer där inrättandet av en borgenärskommitté möjligen skulle kunna effektivisera och underlätta konkursförfarandet. Exempelvis i konkurser där särskilt berörda borgenärer består av ett stort antal oprioriterade fordringsägare som, såsom konkurslagen nu är utformad, alla måste höras i viktigare frågor. Om en borgenärskommitté i en sådan konkurs kan inrättas på ett effektivt sätt och tillvarata borgenärskollektivets intressen skulle det kunna tillföra mervärde till förfarandet. I merparten av konkurserna torde den nuvarande ordningen tillvarata borgenärskollektivets intressen på ett bra och kostnadseffektivt sätt. Därav bör, om regler om borgenärskommittéer införs, kraven för att tillämpa de undantagsregler för inrättande av borgenärskommitté som framförs i förslaget vara lågt ställda.

Som ovan

Hans Andersson
Ordförande